

FJÖLMIÐLANEFND
ICELANDIC MEDIA COMMISSION

Niðurstaða mats Fjölmiðlanefndar á almannapjónustuhlutverki Ríkisútvarpsins árið 2024

skv. 15. gr. laga um Ríkisútvarpið, fjölmiðil í almannapágu nr. 23/2013.
2. desember 2025.

Fjölmiðlanefnd skal skv. 15. gr. laga um Ríkisútvarpið, fjölmiðil í almannapágu nr. 23/2013 árlega leggja sjálfstætt mat á það hvort Ríkisútvarpið hafi uppfyllt almannapjónustuhlutverk sitt skv. 3. gr. laganna. Enn fremur skal Ríkisútvarpið láta Fjölmiðlanefnd í té upplýsingar til að hún geti sannreynt og metið gagnsæi og hlutlæga kostnaðargreiningu á almannapjónustuhlutverki Ríkisútvarpsins, byggða á ársreikningi næstliðins árs, að teknu tilliti til tekna að frádregnum kostnaði við þann hluta starfseminnar sem fellur undir samkeppnisrekstur. Matið skal afhent stjórn Ríkisútvarpsins og ráðherra eigi síðar en fjórum mánuðum eftir að ársskýrsla Ríkisútvarpsins hefur verið birt. Nefndin hefur nú lagt mat á almannapjónustuhlutverk Ríkisútvarpsins vegna ársins 2024. Matið fór fram á grundvelli greinargerðar sem RÚV sendi Fjölmiðlanefnd 27. maí 2025, með skoðun og yfirferð staðreynda sem fram komu í greinargerðinni og staðfestingu á réttmæti þeirra, með athugun ársskýrslu og ársreiknings Ríkisútvarpsins ohf. og RÚV sölu ehf., sem og annarra gagna. Vinna við matið tafðist vegna anna hjá nefndinni. Verklag Fjölmiðlanefndar við mat á almannapjónustuhlutverki Ríkisútvarpsins var einfaldað á árinu 2024 þegar horfið var frá því að gefa út skýrslu, eins og gert hafði verið áður. Þess í stað er birt tafla sem sýnir yfirlit yfir skyldur Ríkisútvarpsins skv. 3. gr. laga nr. 23/2013, og mat Fjölmiðlanefndar á því hvort þær teljist hafa verið uppfylltar, ekki að öllu leyti uppfylltar eða að framkvæmd á þeim sé óviðunandi.

Greinargerð Ríkisútvarpsins fylgir þessari yfirlýsingu um niðurstöðu Fjölmiðlanefndar um mat á almannapjónustuhlutverki Ríkisútvarpsins sem viðauki.

Það er mat Fjölmiðlanefndar að Ríkisútvarpið hafi uppfyllt skyldur sínar á árinu 2024, samkvæmt 3. gr. laga nr. 23/2013 um Ríkisútvarpið, fjölmiðil í almannapágu og samkvæmt samningi menningar- og viðskiptaráðherra og Ríkisútvarpsins ohf. um fjölmiðlapjónustu í almannapágu 2024-2027. Enn fremur er það mat Fjölmiðlanefndar að Ríkisútvarpið ohf. hafi uppfyllt skyldu sína um aðgreiningu kostnaðar vegna almannapjónustuhlutverks síns frá kostnaði vegna samkeppnisreksturs í bókhaldi félagsins og RÚV Sölu ehf., árið 2024.

Fyrir hönd Fjölmiðlanefndar,

Einar Hugi Bjarnason
formaður

Elfa Ýr Gylfadóttir
framkvæmdastjóri

Yfirlit yfir mat Fjölmiðlanefndar á skyldum Ríkisútvarpsins ohf. samkvæmt 3. gr. laga um Ríkisútvarpið nr. 23/2013, sbr. 1. og 2. mgr., 15. gr. sömu laga.

Samkvæmt 15. gr. laga um Ríkisútvarpið, fjölmiðil í almannapágu, nr. 23/2013 skal Fjölmiðlanefnd árlega leggja sjálfstætt mat á það hvort Ríkisútvarpið hafi uppfyllt almannapjónustuhlutverk sitt skv. 3. gr. Í meðfylgjandi yfirliti birtist mat nefndarinnar á hverju og einu skilyrði.

Skilyrði 3. gr. laga nr. 23/2013 um Ríkisútvarpið, fjölmiðil í almannapágu

		Uppfyllt	Ekki að öllu leyti uppfyllt	Óviðunandi
2. tölul. 1. mgr. 3. gr.	Ríkisútvarpið skal framleiða og miðla vönduðu og fjölbreyttu efni með mismunandi tæknilegum aðferðum til allra landsmanna óháð búsetu. Ríkisútvarpið skal gera ráðstafanir til að hægt sé að flytja fréttir og framleiða efni utan höfuðborgarsvæðisins með fastri starfsemi á völdum svæðum.	X		
3. tölul. 1. mgr. 3. gr.	Fjölmiðlaefnið skal hið minnsta vera fréttir og fréttaskýringar, fræðsluþættir, íþróttapættir, afþreying af ýmsum toga, lista- og menningarþættir og sérstakt efni fyrir börn og ungmenni.	X		
4. tölul. 1. mgr. 3. gr.	Ríkisútvarpið skal dreifa efni til alls landsins og næstu miða með a.m.k. tveimur hljóðvarpsdagskrám og einni sjónvarpsdagskrá árið um kring. Enn fremur að birta valda hluta efnis síns, breytta eða óbreytta, ásamt öðru efni í breyttu eða óbreyttu formi með öðrum miðlunarleiðum, þ.m.t. að gera efni aðgengilegt almennungi með þeim hætti að hver og einn geti fengið aðgang að efninu og/eða þjónustunni á þeim stað og á þeirri stundu er hann sjálfur kýs.	X		
5. tölul. 1. mgr. 3. gr.	Ríkisútvarpið skal í samvinnu við til þess bær stjórnvöld tryggja nauðsynlega öryggisþjónustu með upplýsingamiðlun um útvarp og þegar við á eftir öðrum boðleiðum. Ríkisútvarpið skal í því skyni setja sér öryggisstefnu um órofinn rekstur hljóðvarpsþjónustu um land allt og á næstu miðum.	X		
6. tölul. 1. mgr. 3. gr.	Ríkisútvarpið skal varðveita hljóðritanir, filmur, myndefni og aðrar sögulegar minjar sem ætla má að hafi menningarlegt og sögulegt gildi fyrir íslensku þjóðina og heyra ekki sérstaklega undir lög um skylduskil til safna. Ríkisútvarpið skal tryggja sem greiðast aðgengi að safnaefni, hvort sem er til einkanota eða til viðskiptalegrar hagnýtingar sjálfstæðra framleiðenda. Heimilt er að fela viðurkenndum söfnum varðveislu framangreindra menningar- og söguminja en óheimilt er að selja þær, gefa eða farga nema að fenginni umsögn safnaráðs samkvæmt safnalögum.	X		
7. tölul. 1. mgr. 3. gr.	Ríkisútvarpið skal skapa vettvang fyrir aðkomu almennings að stefnumótun fjölmiðlunar í almannapágu með fyrirkomulagi sem nánar er kveðið á um í samþykktum Ríkisútvarpsins.	X		

2. mgr. 3. gr.	Ríkisútvarpið skal sinna lýðræðislegu hlutverki sínu m.a. með því að:	Uppfyllt	Ekki að öllu leyti uppfyllt	Óviðunandi
1. tölul. 2. mgr. 3. gr.	1. Hafa í heiðri lýðræðislegar grundvallarreglur, þ.m.t. um mannréttindi og frelsi til orðs og skoðana.	X		
2. tölul. 2. mgr. 3. gr.	2. Veita víðtæka, áreiðanlega, almenna og hlutlæga frétt- og fréttaskýringarþjónustu um innlend og erlend málefni líðandi stundar.	X		
3. tölul. 2. mgr. 3. gr.	3. Vera vettvangur fyrir mismunandi skoðanir á málum sem efst eru á baugi hverju sinni og almenning varða.	X		
4. tölul. 2. mgr. 3. gr.	4. Kynna margbreytileika mannlífs, lífsviðhorfa og lífsskilyrða í landinu.	X		
5. tölul. 2. mgr. 3. gr.	5. Miðla upplýsingum og veita landsmönnum innsýn í alþjóðamál, mismunandi menningarheima og ólík sjónarmið.	X		
6. tölul. 2. mgr. 3. gr.	6. Hafa hlut karla og kvenna sem jafnastan í starfsemi Ríkisútvarpsins og í dagskrá þess.	X		
7. tölul. 2. mgr. 3. gr.	7. Kynna framboð til almennra kosninga, helstu stefnumál framboða, frambjóðenda og fylkinga eftir atvikum og greina ítarlega frá niðurstöðum kosninga. Þá skal það veita öllum gildum framboðum til Alþingis og forsetakosninga, sem og fylkingum í þjóðaratkvæðagreiðslum, jafnt tækifæri til að kynna stefnumál sín á hefðbundnum dagskráartíma í sjónvarpi. Ríkisútvarpið skal birta reglur þar að lútandi. Í alþingiskosningum er heimilt að takmarka útsendingartíma þeirra framboða sem ekki bjóða fram í öllum kjördæmum þannig að þau fái hlutfall af heildarútsendingartíma til samræmis við það hlutfall kjördæma sem þau bjóða fram í.	X		

3. mgr. 3. gr. Ríkisútvarpið skal sinna menningarlegu hlutverki sínu m.a. með því að:

1. tölul. 3. mgr. 3. gr.	1. Leggja rækt við íslenska tungu.	X		
2. tölul. 3. mgr. 3. gr.	2. Kynna sögu þjóðarinnar, menningararfleifð og náttúru.	X		
3. tölul. 3. mgr. 3. gr.	3. Bjóða fjölbreytt og vandað menningarefni og fjalla um ólík svið menningar, lista og íþróttá á Íslandi og erlendis, auk þess að vera vettvangur umræðna og skoðanaskipta um íslenska menningu og samfélag.	X		
4. tölul. 3. mgr. 3. gr.	4. Framleiða sjálfst og í samstarfi við aðra lista- og menningarefni, með sérstakri áherslu á leikið efni, auk þess að endurspegla samtímamenningu þjóðarinnar. Ríkisútvarpið skal vera virkur þátttakandi í íslenskri kvikmyndagerð, m.a. með kaupum frá sjálfstæðum framleiðendum. Í samningi sem ráðherra gerir við Ríkisútvarpið skv. 4. mgr. 2. gr. skal mælt fyrir um lágmarkshlutfall dagskrárefnis sem keypt er af sjálfstæðum framleiðendum.	X		
5. tölul. 3. mgr. 3. gr.	5. Framleiða og miðla fjölbreyttu efni við hæfi barna og ungmenna.	X		
6. tölul. 3. mgr. 3. gr.	6. Miðla afþreyingar- og menningarefni við hæfi fólks á öllum aldri. Erlent efni skal vera frá mismunandi menningarheimum og áhersla lögð á norrænt og annað evrópskt efni.	X		

4. mgr. 3. gr.	Í starfsháttum sínum skal Ríkisútvarpið:	Uppfyllt	Ekki að öllu leyti uppfyllt	Óviðunandi
1. tölul. 4. mgr. 3. gr.	1. Vera til fyrirmyndar um gæði og fagleg vinnubrögð.	X		
2. tölul. 4. mgr. 3. gr.	2. Ábyrgjast að sanngirni og hlutlægni sé gætt í frásögn, túlkun og dagskrárgerð, leitað sé upplýsinga frá báðum eða öllum aðilum og sjónarmið þeirra kynnt sem jafnast.	X		
3. tölul. 4. mgr. 3. gr.	3. Sannreyna að heimildir séu réttar og að sanngirni sé gætt í framsetningu og efnistöðum.	X		
4. tölul. 4. mgr. 3. gr.	4. Virða friðhelgi einkalífsins í fréttum og dagskrárefni nema lýðræðishlutverk Ríkisútvarpsins og upplýsingaréttur almennings krefjist annars.	X		
5. tölul. 4. mgr. 3. gr.	5. Vera óháð stjórn mála og hugmyndafræðilegum og efnahagslegum hagsmunum í efnismeðferð og ritstjórnarákvörðunum	X		
6. tölul. 4. mgr. 3. gr.	6. Stunda vandaða og gagnrýna fréttamennsku og rýna m.a. störf yfirvalda, félaga og fyrirtækja sem hafa áhrif á hag almennings.	X		
7. tölul. 4. mgr. 3. gr.	7. Taka dagskrárákvörðanir á faglegum forsendum.	X		

2. mgr. 15. gr. laga um Ríkisútvarpið	Ríkisútvarpið skal láta fjölmiðlanefnd í té upplýsingar til að hún geti sannreynt og metið gagnsæi og hlutlæga kostnaðargreiningu á almannajónustuhlutverki Ríkisútvarpsins, byggða á ársreikningi næstliðins árs, að teknu tilliti til tekna að frádregnum kostnaði við þann hluta starfseminnar sem fellur undir samkeppnisrekstur. Fjölmiðlanefnd skal njóta liðsinnis Ríkisendurskoðunar í þessu efni. Kostnaður vegna samkeppnisreksturs er aðgreindur frá kostnaði vegna almannajónustuhlutverks RÚV.	X		
---	---	---	--	--